

SuPerin näkemyksiä vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksestä

Vammaisten työ- ja päivätoimintaa järjestetään Pirkanmaalla hyvin erilaisissa olosuhteissa. Kuten selvityksessäkin ilmenee, osa tiloista ei välttämättä ole tarkoituksenmukaisia ja osassa työpisteissä voi olla mm. puutteita työturvallisuudessa. Työnantajan esityksessä esitetään useiden yksiköiden yhdistämistä ja pienimpien yksiköiden lakkauttamista kustannussyistä.

Toimipisteitä yhdistelemällä asiakasmäärät toimipisteissä kasvavat luoden uusia haasteita. Useimmilla asiakkailla on erilaisia neurokirjon haasteita, esim. aistiyliherkkyksiä. Toimipisteiden ja ryhmien kokojen kasvaessa voivat vaaratilanteet lisääntyä edellä mainituista syistä. Tämä voi vaarantaa asiakas- ja työturvallisuuden, sekä heikentää asiakkaan tavoitteellisen ja tarkoituksen mukaisen toiminnan järjestämisen. Nämä tilanteet voivat heijastua myös mm. asumisyksiköiden toimintaan.

Selvityksessä ei ole otettu kantaa, miten ja mihin kaikkia yhdisteltäviä toimipisteitä sijoiteltaisiin. Mikäli toimipisteitä yhdistetään ja kokoa kasvatetaan, tulee tilojen olla tarkoituksenmukaiset sekä niissä on voitava järjestää toimintaa häiriöttä pienemmissä ryhmissä.

Muutoksessa on huomioitava asiakkaiden äärimmäisen kirjava palvelun ja tuen tarve sekä toimintakyky. Lisäksi on kyettävä asiakaslähtöisesti reagoimaan niissä tapahtuviin muutoksiin, esim. ikääntymiseen sekä sairauksiin. Toiminnassa on myös huomioitava laaja kirjo erilaisia asiakkaita, työelämään kykenevistä vaikeavammaisiin. Toimintaa voidaan myös liikkuvan palvelun toimesta järjestää asumisyksiköissä asiakaslähtöisesti.

Esitys tuo merkittäviä muutoksia työntekijöiden työskentelypaikkoihin ja sillä on vaikutuksia työmatkoihin ja täten työn ja vapaa-ajan sovittamiseen. Muutoksia tulee arvioida myös työntekijälähtöisesti ja huomioida että muutokset voivat olla hyvinkin yksilöllisiä ja yksilön kannalta suuriakin. Nykyisessä henkilöstötilanteessa meillä ei ole varaa menettää yhtäkään työntekijää.

Pidemmät tai muuttuvat työmatkat tuovat haasteita mm. joukkoliikenneyhteyksien ja lastenhoidon järjestelyiden osalta. Monet työntekijät ovat sitoutuneita työskentelypaikkakunnilleen, eikä välttämättä omista edes ajokorttia. Kuten aikaisemmissa lausunnoissamme, tuomme tässäkin esille, että työnantajan tulee ottaa huomioon myös työntekijöiden kulkumahdollisuudet töihin julkisella liikenteellä sekä pidemmän työmatkan tuomat haasteet ja taloudelliset vaikutukset työntekijöille. Kuten aikaisemmin, pyydämme harkitsemaan neuvottelua henkilöstön ja henkilöstöedustajien kanssa työmatkatuesta, työaikajoustoista sekä työnantajan autojen käytöstä, jotta voimme pitää omille paikkakunnille sitoutuneet työntekijät pysymään hyvinvointialueen palveluksessa.

Ennen kun muutoksia tehdään, tulee varmistaa, ettei pahenneta koulutetun henkilöstön saatavuutta. On tärkeää, että asiakkaita palvelee koulutettu ja pysyvä henkilöstö. Asiakkaiden saaman toiminnan laatu työ- ja päivätoiminnassa voi myös heijastua kotona tai asumisyksikössä esim. levottomuutena tai muuna elämänlaatua heikentävänä oireena, jos toiminnoissa on usein vieraita työntekijöitä töissä.

Selvityksessä esitetyillä muutoksilla on myös vaikutuksia asumispalveluiden toimintaan sekä monien sidosryhmien toimintaan. Lisäksi työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden avustajien saatavuus tulee turvata myös muuttuvassa tilanteessa. Mikäli avustajia ei työvuoroon saada, kasvaa muiden työntekijöiden työkuorma.

Päivä- ja työtoiminnan tarkoituksena on lisätä vammaisten osallisuutta yhteiskunnassa. Tästä syystä ehdotamme henkilöstöedustuksen lisäksi osallistamaan myös selvityksen kohteena olevien yksiköiden ja toimintojen asiakkaat mukaan muutoksen valmisteluun, kommentointiin ja vaikutusten arviointiin.

Vammaissosiaalityö

Työnantajan esitys keskittää vammaissosiaalityön toimipisteitä puoleen nykyisestä voi aiheuttaa työntekijöiden saatavuudessa ja töihin sitoutumisessa haasteita. Työskentelypaikan muuttuminen aiheuttaa myös vammaissosiaalityössä aikaisemmin mainittuja haasteita. Rekrytointihaasteet ja nykyisten työhönsä sitoutuneiden työntekijöiden pysyminen palveluksessa on ensiarvoisen tärkeää myös muutoksessa.

Vammaissosiaalityöstä merkittävä osa on toteutettavissa myös etätöinä, jonka lisäksi asiakastapaamisia hoidetaan liikkuvasti asiakkaiden luona kotikäynteinä. Työntekijälähtöinen etätöiden ja liikkuvan työn yhdistäminen vähentää pidentyviä työmatkoja.

Suunnitelmia ja selvityksiä tehtäessä tulisi huomioida riittävä henkilöstöedustus kaikilla tasoilla.

SuPerin yt-elimen edustajat

Tehyn yt-elimen edustajat